

тельности предприятий, его конкурентоспособности. Максимальное приращение интеллектуального капитала к инновациям можно увидеть в процессе создания новой продукции, но инновации, связанные с принятием мер по завоеванию новых рынков, также требуют взаимодействия элементов интеллектуального капитала. Главным элементом при этом следует называть человеческий капитал, поскольку именно интеллектуальные ресурсы являются базисом для разработок инноваций, а эмоциональный интеллект, как основа для эмпатии и эффективного общения являются основой для межличностного взаимодействия в этом процессе. Именно поэтому одним из показателей эффективности деятельности компаний следует называть уровень интеллектуального капитала последнего, а грамотное управление им служит залогом эффективного функционирования предприятия.

Список литературы:

1. Брукинг Э., Интеллектуальный капитал: ключ к успеху в новом тысячелетии. — СПб: Питер, 2001.
2. Муртазин, А. С. - Интеллектуальный капитал как фактор повышения конкурентоспособности малого инновационного бизнеса в современной экономике // Известия ПГПУ им. В. Г. Белинского. 2011. № 24. С. 360-365.
3. Stewart T.A. Intellectual Capital. The New Wealth of Organizations. N.Y.-L., Doubleday / Currency, 1997. Copyright - T.A.Stewart 1997.

**СУПРУЧЕНКО НАТАЛІЯ СЕРГІЇВНА
КУРИШКО ОЛЕКСАНДР ОЛЕКСАНДРОВИЧ**

Україна, м. Суми, Українська академія банківської справи
Національного банку України
n.s.suprushenko@yandex.ru

ПОДАТКОВІ РІЗНИЦІ: ПРОБЛЕМИ ОБЛІКУ І ЗВІТНОСТІ

У статті досліджено суть та види податкових різниць, проаналізовано нормативні документи, що регламентують питання обліку податкових різниць в Україні, а також механізм розрахунку податкових різниць відповідно до нормативної бази. Порушено питання доцільності впровадження обліку податкових різниць у вітчизняну практику.

Питання відповідності бухгалтерського та податкового обліку стає актуальним для сучасних підприємств в умовах трансформації та конвергенції бухгалтерського обліку з міжнародними стандартами. Враховуючи, що податкова система перебуває в стані формування, то і вся облікова практика потребує певних змін і вдосконалень. Особливо багато суперечностей Податковий кодекс України вніс в практику обліку доходів і витрат. Різні принципи формування бази оподаткування в бухгалтерському і податковому обліку визначає наявність податкових різниць.

Необхідність дослідження обліку податкових різниць є особливо актуальною зважаючи на те, що починаючи з 2013 р. відповідно до підрозділу 4

розд. XX ПКУ відображення податкових різниць в обліку буде обов'язковим правилом, а чітких і зрозумілих рекомендацій від державного органу так і не отримано.

Значний внесок в дослідження проблеми податкових різниць зробили такі вчені: В. Бабіч, О. Бородкін, І. Герасимович, Н. Довгопол [1], І. Журавська [2], О. Мачулка [3] та ін. Цими публікаціями розкрита сутність розбіжностей між податковим і фінансовим обліком, а також надані пропозиції щодо їх узгодження. Але недостатньо уваги приділяється практичним аспектам нововведень і складнощів, зумовлених новим порядком розрахунку податку.

Податкові різниці			
Залежно від можливості анулювання в звітному періоді	⇒	Податкові різниці	Тимчасові податкові різниці
За впливом на витрати з податку на прибуток	⇒	Постійна податкова різниця, що підлягає від- шкодуванню	Тимчасова податкова різниця, що підлягає від- шкодуванню
	⇒	Постійна податкова різниця, що підлягає оподаткуванню	Тимчасова податкова різниця, що підлягає оподаткуванню
Для цілей бухгалтерського обліку і фінансової звітності (ПБО №27)	⇒	Податкові різниці щодо доходу (виручки) від ре- алізації продукції (товарів, робіт, послуг) Податкові різниці щодо інших операційних до- ходів Податкові різниці щодо інших доходів Податкові різниці щодо собівартості реалізованої продукції (товарі, робіт, послуг) Податкові різниці щодо інших операційних ви- трат Податкові різниці щодо інших витрат Податкові різниці щодо надзвичайних доходів Податкові різниці щодо надзвичайних витрат	

Рисунок 1.1. Класифікація податкових різниць [2].

Податкова різниця – різниця, яка виникає між оцінкою і критеріями визнання доходів, витрат, активів, зобов'язань за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку та доходами і витратами, визначеними податковим законодавством [4]. Необхідність обліку податкових різниць обумовлена прямою залежністю скоригованого податку на прибуток і чистого прибутку: збільшує – у разі формування відстрочених податкових активів, зменшує – у разі виникнення відстрочених податкових зобов'язань.

Виникнення податкових різниць зумовлене тим, що окремі витрати та доходи:

- включаються до розрахунку облікового прибутку (збитку), але ніколи не враховуються при визначенні податкового прибутку;

- визначаються з метою оподаткування, але ніколи не визначаються у фінансових звітах;

- відрізняються у своїй абсолютній величині щодо включення до податкових та облікових розрахунків, оскільки формуються за різними методами [3].

Питання необхідності урахування і правила обліку податкових різниць при складанні фінансової звітності регулюються МСБО 12 «Облік податку на прибуток». На національному рівні - П(С)БО 17 «Податок на прибуток» і П(С)БО 27 «Податкові різниці». Аналіз нормативної бази, дає можливість зробити висновок про неузгодженість нормативних документів, а також відсутність чіткої та зрозумілої методики визначення податкових різниць і відображення їх у обліку, що є негативним для підприємств, бо спричиняє додаткові витрати на ведення подвійних розрахунків, їх обліку та звітності.

Класифікація податкових різниць згідно з чинним законодавством наведена на рисунку 1.1.

Незів'язність наведеної класифікації і переліку податкових різниць наведений у Податковому кодексі і Науково-практичному коментарі до нього зумовлює необхідність законодавчого закріплення визначення переліку податкових різниць в обліковій політиці підприємств.

Кожним із джерел, що регулює порядок обліку і відображення податкових різниць запропонована своя методика їх визначення.

ПБО 27 визначено: при визначенні податкового прибутку (збитку) звітного періоду за даними бухгалтерського обліку фінансовий результат до оподаткування, визначений порівнянням доходів звітного періоду з витратами, що були здійснені для отримання цих доходів, які визначені та оцінені відповідно до положень (стандартів) бухгалтерського обліку, коригується на суму тимчасових податкових різниць, що відносяться до звітного періоду.

Методичні рекомендації 2012 р. пропонують коригувати не фінансовий результат, а окремо доходи і витрати на основі показників форми звітності № 2 «Звіт про фінансові результати».

А ст.134 ПКУ визначено, що об'єкт оподаткування визначається як різниця між доходами, собівартістю та іншими витратами.

Підприємства, звісно, можуть керуватися всіма методами, але основним, на нашу думку, має бути визначений ПКУ, що ілюструє податковий підхід до визначення об'єкта оподаткування.

Ще однією проблемою, пов'язаною з податковими різницями є їх відображення. Фінансовою звітністю до 2013 передбачалося відображати податкові різниці у звіті про фінансові результати шоквартально. Прийнятим Національним Положення (стандартом) бухгалтерського обліку 1 звітність з податкових різниць передбачають відображати у примітках до річної фінансової звітності.

Отже, питання податкових різниць потребує детального вивчення і нормативного врегулювання. Механізм їх визначення і відображення, визна-

чений чинним нормативним законодавством зумовлює значні витрати підприємств на адміністрування податку, а також призводить до появи у фінансовій звітності абстрактних показників, які вводять в оману користувачів. Позитивний аспект податкових різниць є лише для податкових органів, адже допомагатиме їм більше контролювати кожен цифру для фіскальних потреб держави. Така інформація буде використовуватися податківцями для пошуку додаткових резервів збільшення податкового прибутку.

Список використаної літератури

1. Довгопол, Н. Податкові різниці – 2: старі проблеми у новому форматі [Текст] / Н. Довгопол, М. Нестеренко // Бухгалтерський облік і аудит. – 2013. - № 5. – С. 35-44.

2. Журавська, І. Податкові різниці як спосіб взаємоузгодження бухгалтерського обліку та податкових розрахунків: обліковий аспект [Текст] / І. Журавська // Бухгалтерський облік і аудит. – 2011. - № 12. – С. 12-22.

3. Мачулка, О. Методика обліку податкових різниць в Україні [Текст] / О. Мачулка // Бухгалтерський облік і аудит. – 2013. - № 3. – С. 20-26.

4. Положення бухгалтерського обліку «Податкові різниці», затв. наказом Міністерства фінансів України від 21.02.2011 р. №212/18950 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws>

5. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. №2755-VI [Електронний ресурс]. –

Супрученко, Н. С. Податкові різниці: проблеми обліку і звітності / Н. С. Супрученко, О.О. Куришко // Поколение будущего: Взгляд молодых ученых - 2013 : материалы Международной молодежной научной конференции (13-15 ноября 2013 года), в 6-х томах, Том 1, Часть 3. Юго-Зап. гос. ун-т., А. А. Горюхов, Курск, 2013. - С. 274-277.

УДК 368.914;35.087.43

СУРГУТСКОВА ЕЛЕНА ВЛАДИМИРОВНА

ГИЛЕНКО А.С.

Россия, г. Ханты-Мансийск, Югорский государственный университет

elena_9309@mail.ru

ПЕНСИОННАЯ РЕФОРМА В РОССИИ С 2015 ГОДА И ПРОБЛЕМЫ ЕЕ ПРОВЕДЕНИЯ

Правительство одобрило пакет законопроектов о пенсиях. Среди них – пенсионная формула, согласно которой пенсионеру выгодно работать после достижения пенсионного возраста. В то же время возрастная планка останется на прежнем уровне. Права на страховую пенсию будут учитываться не в абсолютных цифрах, а в пенсионных коэффициентах, или, иначе говоря, в баллах, которые высчитываются исходя из уровня заработной платы, стажа и возраста выхода на пенсию. Новая пенсионная формула не решает всех проблем пенсионной системы, а лишь позволяет отложить их решение на 5-7 лет.

В начале октября 2013 года российское правительство одобрило новую пенсионную формулу, на которую страна перейдет с 1 января 2015 года. В Министерстве труда говорят, что она справедливее и выгоднее прежней. Прежняя система – несправедливая, т.к. у гражданина, отработавшего пять лет, размер пенсии такой же, как при стаже 20 лет. Однако специалисты, взявшие на себя непростой труд разобраться в новых правилах, сомневаются, что новая пенсионная формула будет выгоднее прежней. [1]